| Tashkilot: | Toshkent davlat agrar universiteti, Zooinjeneriya fakulteti |
|---|---|
| Taqrizchilar: | Keldiyorova G. – Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi. Alavuddinova N. – Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi. |

Mazkur Sillabus universitet Kengashining 2025-yil 28-avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “O‘zbek tili va adabiyoti” kafedrasining 2025-yil 26-avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

**Fakultet dekani:** U.Ballasov

**Kafedra mudiri:** S.Xalmirzayeva

**Tuzuvchilar:** D.Mirzaliyeva

M.Muxanova.



**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI**
**OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI**

**“TASDIQLAYMAN”**
O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i
A.A.Safarov
2025-yil “28” 08

**O‘ZBEK (RUS) TILI: O‘ZBEK TILINI SOHADA QO‘LLASH**

**FANLARI BO‘YICHA**

# SILLABUS

**Kechki ta’lim rus guruhlari uchun)**

| | | |
|---|---|---|
| **Bilim sohasi:** | 1000000 – | Xizmatlar |
| **Ta’lim sohasi:** | 1010000 – | Xizmat ko‘rsatish sohasi |
| **Ta’lim yo‘nalishi:** | 61010400 – | Logistika |

**Toshkent-2025**

**Modul/FAN SILLABUSI**
**Zooinjeneriya fakulteti**
**61010400 – Logistika**

| | |
|---|---|
| **Fan nomi** | O'zbek (rus) tili: o'zbek tilini sohada qo'llash |
| **Fan turi** | majburiy |
| **Fan kodi** | O'TO'SQB 1104 |
| **Yil** | 4 |
| **Semestr** | 2 |
| **Ta'lim shakli** | kechki |
| **Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:** | 120 |
| Ma'ruza | |
| Amaliy mashg'ulotlar | 48 soat |
| Laboratoriya mashg'ulotlari | - |
| Seminar | - |
| Mustaqil ta'lim | 72 |
| **Kredit miqdori** | 4 |
| **Baholash shakli** | imtihon |
| **Fan tili** | o'zbek (rus) |

| **Fan maqsadi (FM)** | |
|---|---|
| **FM 1** | Bo'lajak mutaxassislarni o'z sohalariga oid so'z va terminlar bilan tanishtirish, ular to'g'risida batafsil ma'lumot berish, o'z kasblari doirasida o'zbek (rus) tilidagi og'zaki va yozma savodxonligini o'stirish, o'zbek (rus) tilidagi agrar sohaga oid terminlarning izohini ishlab chiqish, qishloq xo'jaligi sohasiga oid terminlarning kelib chiqishi va rivojlanishini o'rgatish, chetdan kirgan termin hamda soha so'zlarining muqobil variantlarini o'zlashtirish, qishloq xo'jaligining har bir yo'nalishida qo'llaniladigan terminlarni matnlar asosida o'rgatish va lug'atini tuzish, ilmiy maqolalarda sohaga oid so'zlardan to'g'ri foydalanish, ilmiy uslubning soha bo'yicha terminlarini mukammal o'rgatish, og'zaki va yozma nutqda ularni to'til, o'zbek (rus) tilining me'yorlari asosida sifat jihatdan yaxshilash g'ri qo'llash, yozma savodxonligini rivojlantirish, ularning og'zaki nutqini adabiy, sohaviy hujjatlarni tuzish, nutqning asosiy kommunikativ xususiyatlarini egallash, o'zbek (rus) tilining uslubiy jihatdan rang-barangligini farqlash haqida bilim berishdan iborat. |



- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli maavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

**b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

- fanning mohiyati va mazmunining tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan mazmuning amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

**v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

**g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:**

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanda doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

**Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot**



| | |
|---|---|
| **Mualliflar:** | D. Mirzaliyeva, M. Muxanova. |
| **E-mail:** | Elektron pochta: mirzaliyeva6@gmail.com. |

| | |
|---|---|
| | Ташкент, Фан зиёси, 2024 |
| 4 | М.Аширматова, “Практический курс русского языка”. Учебник для студентов аграрных вузов, Ташкент, Фан зиёси, 2024. |
| 5 | M.Sh.Nurutdinova “O‘zbek tilini sohada qo‘llash”.O‘quv qo‘llanma. Toshkent, nashriyot "Hilol media"-2023. |
| 6 | М.В.Касимова, “Русский язык”. Учебник (для студентов с нерусским языком обучения вузов) Ташкент, 2025 |

| | **Qo‘shimcha adabiyotlar** |
|---|---|
| 7 | Aminov M., MadvaliyevA. va boshqalar. Ish yuritish, Amaliy qo‘llanma. “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi” nashriyoti. Toshkent, 2020. - 527 b. |
| 8 | Аширматова М.Ж. Русский язык, лексика. Учебное пособие для студентов аграрных вузов, Ташкент -2023 |
| 9 | Бурхонова Г.М. Русский язык, учебное пособие для всех направлений бакалавриата сельскохозяйственных вузов, Ташкент -2021 |
| 10 | 1.Касимова М.Б. “Русский язык”. Учебное пособие, Изд. LESSON PRESS Ташкент -2022 |
| 6 | **Axborot manbalari**<br>1. http://old.natlib.uz.<br>2. https://lex.uz/docs/.<br>3. https://yuz.uz/news/.<br>4. https://gramota.ru.<br>5. https://obrazovaka.ru<br>6. https://russian.snu.ac.kr/category/board-31-MG-xqrz7wfA<br>7. https://rus.yonsei.ac.kr/russia/course_s.do<br>8. https://share.google/ifrtz6m4OO1v1ul5q |

**Talabalarning fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichlarini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:**

**a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

- fanning mohiyati va mazmunini to‘liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qyo‘masa;
- fan bo‘yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo‘lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;



| | **Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar** |
|---|---|
| **1** | O‘zbek (rus) tili; |
| **2** | Terminologiya; |
| **3** | Nutq madaniyati; |
| **4** | Davlat va rus tillarida ish yuritish. |

| | **Ta’lim natijalari (TN)** |
|---|---|
| | ***Bilim jihatidan:*** |
| **TN1** | Kasbiy sohaga oid atamalarning kelib chiqishi, ularning tarixi, qo‘llanilishi, chetdan kirgan atamalar hamda ularning muqobil variantlari mavjud yoki mavjud emasligi haqidagi bilimga ega bo‘lishi kerak; rus tili fanidan tovushlar tizimi, so‘z turkumlari va gap bo‘laklarini bilishlari kerak. |
| **TN2** | Og‘zaki va yozma nutqda sohaviy terminlarni qo‘llashni bilishlari kerak; rus tilida og‘zaki va yozma nutqlarida qishloq xo‘jaligi terminlarini bilishlari kerak. |
| **TN3** | Adabiy til me’yorlariga, imlo qoidalariga rioya qilgan holda ixtisoslikka oid matnlar tuzishni bilishlari lozim; rus tilida adabiy til me'yorlariga amal qilgan holda kichik hajmli matnlar tuza olishlari kerak. |
| **TN4** | Uslublarni o‘zaro farqlashlari va har bir uslubga tegishli bo‘lgan matnlarni tuza bilishlari kerak; rus stilidagi matnlarning uslublarini farqlay bilishlari va matnlarni uslubiga ko‘ra to‘g‘ri tuza olishlari kerak. |
| | ***Ko‘nikmalar jihatidan:*** |
| **TN5** | Kasbiy sohaga oid atamalarning qaysi usul va yo‘llar bilan yasalganini aniqlay oladi; rus tilida so‘z turkumlari va gap bo‘laklarini aniqlay oladi. |
| **TN6** | Kasbiy sohaga oid atamalarning izohini biladi va ularni o‘z o‘rnida qo‘llay oladi; asosiy qishloq xo‘jaligi terminlarining ruscha tarjimalarini biladi. |
| **TN7** | Adabiy til me’yorlariga, imlo qoidalariga, nutqning asosiy xususiyatlariga amal qilgan holda sohaga oid matnlarga to‘g‘ri baho bera oladi; rus tilida mashqlarni bajara oladi, so‘zlarning qo‘shimchalarini to‘g‘ri qo‘ya oladi. |
| **TN8** | Kasbiy sohaga oid atamalarni qo‘llagan holda esse va maqolalar yoza oladi va ilmiy uslubning boshqa uslublardan farqini ajrata oladi. Rus tilida kichik matnlar, gaplarga savollar tuza oladi, terminlarni to‘g‘ri qo‘llaydi. |

| Fan mazmuni | |
|---|---|
| **Mashg'ulot shakli: amaliy mashg'ulot (A)**<br>**I MODUL (Rus tili)** | |
| **A1** | Самостоятельные и служебные части речи. Лексическая тема: Независимый Узбекистан |
| **A2** | Предложение. Главные и второстепенные члены предложения. Лексическая тема: Знакомство. Моя семья |
| **A3** | Субъект, выраженный именем существительным. Лексическая тема: Русский язык в мире |
| **A4** | Род и число имен существительных. Лексическая тема: История русской культуры |
| **A5** | Предикат, выраженный глаголом.<br>Лексическая тема: Таш ГАУ |
| **A6** | Русский синтаксис.Типы простого предложения. Лексическая тема: Сельское хозяйство Узбекистана и его отрасли |
| **A7** | Сложное предложение. Типы сложного предложения. Лексическая тема по направлению |
| **A8** | Выражение объектных отношений в ПП и СП. Лексическая тема: Земля наш общий дом |
| **A9** | Выражение определительных отношений ПП и СП. Лексическая тема: Виды и жанры искусства |
| **A10** | Выражение пространственных отношений в ПП и СП. Лексическая тема по направлению |
| **A11** | Выражение временных отношений в ПП и СП. Лексическая тема: Зарождение сельского хозяйства в Средней Азии |
| **A12** | Функциональные стили речи |
| **II MODUL (O'zbek tilini sohada qo'llash)** | |
| **A1** | O'zbek tilining sohaga yo'naltirib o'qitishning maqsadi va vazifasi. Atama va atamashunoslik |
| **A2** | Mutaxassislikga oid so'z va terminlarning kelib chiqishi va shakllanishi. Sohaviy so'z va terminlarning boyib borish manbalari |
| **A3** | Terminlarning yasalish yo'llari va ularning xususiyatlari |
| **A4** | O'zbek tilining jahon tillari o'rtasidagi o'rni. O'zbek yozuvlari tarixi |
| **A5** | Yozuv tamoyillari: fonetik, morfologik, shakliy, tarixiy-an'anaviy |
| **A6** | O'zbek tilining imlo qoidalari. Gapning bosh va ikkinchi darajali bo'laklari haqida qisqacha ma'lumot. |
| **A7** | O'zbekiston madaniyati haqida ma'lumot. Kasbga yo'naltirilgan muloqot madaniyati. Adabiy til me'yorlari |



| | | |
|---|---|---|
| **A8** | Adabiy tilning o'ziga xos xususiyatlari. Sohaviy til bilimlari | |
| **A9** | Nutqning to'g'riligi (notiqlik). Nutqning aniqligi, mantiqiy izchilligi, sofligi, ta'sirchanligi | |
| **A10** | Nutq uslublari. Soha (mutaxassislik) tili uslubi | |
| **A11** | Davlat tilida sohaviy ish yuritish hujjatlarining yuritilishi | |
| **A12** | Matnda gap bo'laklari. Sodda gap va uning turlari. Matnni qisqartirish va kengaytirish yo'llari. | |
| **Mustaqil ta'lim (MT)** | | 72-soat |
| | **I MODUL** (Rus tili) | |
| **MT1** | Работа с текстом об Узбекистане. | 6 часов |
| **MT2** | Рассказ о своей семье. | 6 часов |
| **MT 3** | Культура России | 6 часов |
| **MT 4** | Рассказ о родном вузе. | 6 часов |
| **MT 5** | Инновационные технологии в сельском хозяйстве | 6 часов |
| **MT 6** | Составление глоссария по направлению | 6 часов |
| | **II MODUL** (O'zbek tilini sohada qo'llash) | |
| **MT 1** | Sohaviy atamalarning zamon bilan hamnafasligini izohlang | 6 soat |
| **MT 2** | Atamalarning ilmiy va kasbiy sohadagi ahamiyati. (qishloq xo'jaligining tili) | 6 soat |
| **MT 3** | O'zbekiston madaniyatining tarixi va hozirgi kuni haqida matn tayyorlash | 6 soat |
| **MT 4** | Yo 'nalishga oid soha bo'yicha kichik hajmdagi maqola yozish | 6 soat |
| **MT 5** | Turli uslublarga doir matnlarni tahlil qilish | 6 soat |
| **MT 6** | Ilmiy asoslangan yangi so'z va atamalarni iste'molga kirishini kuzatish, izohini tuzish | 6 soat |
| **Asosiy adabiyotlar** | | |
| 1 | S.Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tilini sohada qo'llash". Darslik. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025 | |
| 2 | S.Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tilining sohada qo'llanilishi".O'quv qo'llanma. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2024 | |
| 3 | Г.М.Бурхонова,"Русский язык". Учебник для студентов сельскохозяйственных вузов с узбекским языком обучения, | |